

GKI GRENLANDSKOMMUNENES INNKJØPSENHET

Virksomhetsplan 2023

Anette Wessel Gerner
31.12.2022

INNHOLDSFORTEGNELSE

Innledning	3
Sammendrag	3
Ressurser og budsjett	4
Arbeidsoppgaver	4
1. Gjennomføring av felles rammeavtaler	4
2. Bistand og rådgivning til kommunene	7
3. Kompetansebygging	9
4. Ehandel	9
5. Informasjonsarbeid	10
6. Kontraktoppfølging	11
7. Rutiner og utvikling	11
Miljø og samfunnsansvar	13

INNLEDNING

Virksomhetsplanen redegjør for Grenlandskommunenes Innkjøpsenhets (GKI) prioriteringer og satsningsområder for 2023.

2023 vil bli et år for GKI med bistand, muligheter og utvikling. Hovedfokuset til enheten vil fortsatt være gjennomføring av konkurranser, profesjonalisering av innkjøpsprosesser og kontraktsoppfølging. GKI ønsker å utnytte handlingsrommet innenfor lov og forskrifter om offentlige anskaffelser for å lage de beste avtalene i samarbeid med kommunene, samt kompetanseheving innenfor kommunenes satsningsområder som fokus på innovasjon og utvikling, reduksjon av klimafotavtrykk og kampen mot svart arbeid og sosial dumping. Det legges til rette for fortsatt godt samarbeid med andre innkjøpssamarbeid/kommuner som skal gi bredere fagmiljø og større muligheter til fellesgjennomføring av hensiktsmessige konkurranser. Det vil også være noe fokus på bestillerrollen og hva den innebærer dette året.

GKI oppfordrer kommunene og deltakende selskaper/organisasjoner til å fortsette og melde inn behov for anskaffelser som foreligger i 2023 så tidlig som mulig. Det bedrer GKIs muligheter for å bruke avdelingens ressurser på best mulig måte. Samspillet med kommunene er essensielt for å sørge for at kommunene får nødvendig bistand og gode avtaler.

GKI planlegger å holde flere kurs i 2023. Det er planlagt grunnkurs i offentlige anskaffelser for kommunene, kurs i konkurransegjennomføringsverktøyet Merzell TendSign, kurs i SSA-avtaler og miljø og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser.

Noen av prioriteringene og oppgavene fra Virksomhetsplan for 2022 er også gjentatt i dette dokumentet. Årsaken til dette er at enkelte planlagte oppgaver har blitt påbegynt i 2022, men arbeidet vil fortsette i 2023.

SAMMENDRAG

Gjennomføring av felles rammeavtaler vil fortsatt ha hovedfokus i GKIs daglige drift. I tillegg skal GKI være en ressurs for kommuner og deltakende selskaper/organisasjoner ved bistand og rådgiving i innkjøpsfaglige spørsmål. GKI har som mål å øke fokuset og kompetansen på offentlige anskaffelser generelt og GKIs avtaler spesielt blant kommunenes ansatte. Avdelingen ønsker derfor å bygge videre på det gode samarbeidet. Samtidig arbeider GKI med kontinuerlig forbedring av maler (ulike konkurransegrunnlag, generelle kontraktsvilkår, anskaffelsesprotokoll ol.) for å effektivisere og forbedre både GKIs og kommunenes anskaffelser og kontrakter og skape forutsigbarhet for leverandørene.

Arbeidet med revisjon av anskaffelsesreglementet er ferdigstilt, men det jobbes fortsatt med strategi for grønne anskaffelser. Dette er gode og nødvendige verktøy både for GKI og kommunene.

RESSURSER OG BUDSJETT

GKI består pr. 01.01.2023 av 7 faste heltidsstillinger. En av de ansatte startet i juli og er dermed fortsatt i opplæringsfasen.

Netto budsjettramme (bidrag fra kommunene) vedtatt i styremøte 07.11.22 er på 7 773 000 kr. for 2023. GKI finansieres i all hovedsak av deltakerkommunene, ved en fordeling av kostnader basert på innbyggertall. Andre viktige inntektsposter er deltakerkontingent fra selskaper/organisasjoner tilknyttet innkjøpsenheten, fakturering av bistand til kommunene og bruk av GKIs aggregerte fondsmidler. Restbeløp på GKIs fond 01.01.2023 forventes å være ca. 966 663 kr. For øvrig vises det til GKIs budsjett for flere detaljer.

ARBEIDSOPPGAVER

Følgende arbeidsoppgaver vil bli prioritert i 2023:

1. Gjennomføring av felles rammeavtaler
2. Bistand og rådgivning til kommunene
3. Kompetansebygging internt og i kommunene
4. Rutiner og utvikling
5. Informasjonsarbeid
6. Kontraktsoppfølging
7. Ehandel

1. Gjennomføring av felles rammeavtaler

Gjennomføring av felles rammeavtaler vil fortsatt ha hovedfokus i GKIs daglige drift. Det er dette som er GKIs hovedoppgave.

De fleste av GKIs rammeavtaler har en avtaleperiode på 2 år, med mulighet for prolongering i 1 + 1 år. Et betydelig antall rammeavtaler har sin utløpsdato i 2023, men med mulighet for prolongering. Før eventuell prolongering foretas, gjør GKI og kompetansegruppen på den enkelte avtale en vurdering på om avtalen fungerer tilfredsstillende og om det er hensiktsmessig å forlenge den. Avtaler som ikke fungerer tilfredsstillende vil ikke bli prolongert og dermed konkurranseutsatt på nytt før endelig utløpsdato.

Nedenfor er avtaleområder i GKIs avtaleportefølje listet. Avtaler med endelig utløpsdato i 2023 er krysset av for å synliggjøre at disse vil gjennomføres i 2023. Avtaler med utløpsdato første del av 2024 er også merket på denne listen da anskaffelsesprosessene må påbegynnes i 2023 slik at ny avtale er på plass før den eksisterende avtalen utløper. Anskaffelsesprosesser er tidkrevende slik at det er avgjørende å få begynt prosessen i god tid før utløpsdatoen.

Avtale	Startdato	Siste sluttdato	Kjøres 2023	Saksbehandler GKI	Merknader
Advokattjenester	10.06.2020	10.06.2024		Torstein	
Anleggsgartnertjenester	13.09.2022	13.09.2026		Bjørn	
Annonsering (TA, Varden, PD)	01.01.2022	31.12.2022	X	Hanne	Årlige avtaler
Anskaffelsestjenester	18.12.2020	18.12.2024		Bjørn	
Arbeidstøy og fottøy	04.10.2016	30.09.2020		Nina	Pågår
Arbeidstøy (kittel, bukse, kokketøy)	06.05.2019	05.05.2023	X	Tone	
Arborist-tjenester	13.09.2022	13.09.2026		Bjørn	

Asfalt og asfaltlegging	03.05.2021	03.05.2025		Frank	
Audiovisuelle produkter og tjenester (AV-utstyr)	17.08.2020	17.08.2024		Bjørn	
Brannslukkere og brannslanger – Kjøp og årskontroll	Ny			Hanne	Pågår
Brukerstyrt personlig assistanse	17.09.2018	17.09.2023	X	Anette	
Brød- og bakerverer	28.05.2021	28.05.2025		Hanne	
Bulkleveranser - Drivstoff, Fyringsoljer	01.01.2015	31.12.2018		Bjørn	Pågår
Byggevarer og trelast	08.12.2021	08.12.2025		Bjørn	
Bøker og medier til Folkebibliotek	31.01.2020	30.01.2024	X	Hanne	
Bøker - Trykte og digitale læremidler	30.04.2020	29.04.2024	X	Hanne	
Datalinjer	13.12.2021	13.12.2027		Torstein	
Dekk og dekkservice	08.02.2022	08.02.2026		Bjørn	
Digital trygghetsteknologi for hjemmeboende	01.11.2018	01.11.2026		Anette	
Digitalt samhandlings- og ressursstyringssystem	05.08.2020	04.08.2028		Anette	
Drift og forvaltning gatelys	15.09.2021	15.09.2025		Frank	
Drivstoffkort	01.01.2015	31.12.2018		Bjørn	Pågår
Elektroarbeider sterkstrøm med tilhørende materiell	01.06.2024	25.01.2024	X	Frank	
Elektroarbeider svakstrøm med tilhørende materiell og utvalgte kombinerte oppdrag	01.06.2024	25.01.2024	X	Frank	
Elektromateriell inkludert lyskilder	15.02.2022	15.02.2026		Frank	
Elsykler	Ny		X	Nina	
Finansiell leie av IT-utstyr - Skien og Bamble kommuner	30.04.2018	29.04.2022	X	Torstein	Pågår
Forming-, leke- og pedagogisk Materiell	15.10.2018	14.10.2022		Hanne	Pågår
Forsikringsmeglertjenester og rådgivning	01.04.2019	01.04.2023	X	Bjørn	
Forvaltning av Startlån/Sosiallån	01.04.2019	31.12.2022	X	Torstein	Pågår
Forvaltning, administrasjon og rådgivning programvarelisenser	13.06.2022	13.06.2026		Torstein	
Gass og flaskeleie (medisinsk-, industri- og næringsmiddel)	01.09.2020	02.09.2024		Hanne	
Grafiske tjenester	Ny			Hanne	Pågår
Heldøgns helse- og omsorgstilbud og avlastningstilbud	Ny			Anette	Pågår
Hovedbankavtaler	01.04.2019	31.03.2023	X	Torstein	Pågår
Håndverkertjenester - Glassmester	02.07.2018	02.07.2022		Bjørn	Pågår
Håndverkertjenester - Maling, gulvlegging og tapetsering	25.06.2018	25.06.2022		Bjørn	Pågår
Håndverkertjenester - Rørlegger	01.09.2017	31.08.2021		Bjørn	Pågår

Håndverkertjenester - Tømrer	11.06.2018	11.06.2022		Bjørn	Pågår
IKT – utstyr	03.06.2017	01.06.2021		Torstein	Pågår
Innleie av lastebiler og maskiner	20.11.2019	20.11.2023	X	Frank	
Innleie lastebiler, traktorer og redskapsbærere til vinterdrift i Skien kommune	27.07.2020	27.07.2024		Frank	
Kaffemaskiner	Ny		X	Tone	
Kalsiumklorid	15.08.2019	15.08.2023	X	Frank	
Katalogverktøy ehandel	15.08.2018	14.08.2022		Frank	Utgår
Konkurransегjennomføringsverktøy (KGV)	22.06.2018	21.06.2026		Anette	
Kjøkkenredskaper og servise	12.02.2019	11.02.2023	X	Hanne	
Konsulenttjenester innen barnevern	01.06.2020	30.04.2024	X	Hanne	
Kontorrekvisita og fritt skolemateriell	05.03.2018	05.03.2022		Hanne	Pågår
Kontroll og reparasjon av elektromedisinsk utstyr	01.07.2020	30.06.2024		Tone	
Kontroll og tilsyn etter Alkoholloven og Tobakksskadeloven	03.07.2019	02.07.2023	X	Tone	
Leasing av borerigg til anleggs- og vedlikeholdsdriften	27.05.2021	27.05.2026		Frank	
Ledsagertjenester oppvekst og helse			X	Tone	
Legemidler og Multidose	01.01.2020	31.12.2024		Nina	
Maling, beis, tapet og malerekvisita	02.03.2016	01.03.2020		Bjørn	Pågår
Matvarer	31.05.2021	31.05.2025		Torstein	
Medisinske forbruksvarer	01.10.2021	01.10.2025		Nina	
Mobiltelefoner og mobiltelefonutstyr	27.09.2021	27.09.2025		Torstein	
Multifunksjonsmaskiner	01.07.2020	01.07.2024	X	Torstein	
Møbler og inventar	01.04.2022	01.04.2026		Tone	
Oljer og smørefett	01.01.2015	31.12.2018		Bjørn	Pågår
Operasjonell leasing av biler, og biladministrative tjenester	29.06.2021	29.06.2025		Bjørn	
Oppfølging og kontroll i offentlige kontrakter	19.11.2019	18.11.2023	X	Oslo kommune	Kommunene deltar på avtale administrert av Oslo kommune.
Optikertjenester	17.07.2020	17.07.2024		Hanne	
Porteføljeforvaltning elektrisk kraft	01.09.2018	01.09.2022		Torstein	Pågår
Prefabrikkerte betongprodukter til kommunaltekniske anlegg	01.10.2020	01.10.2024		Frank	
Rammeavtale VA-prosjekt og andre kommunaltekniske arbeider	14.02.2020	14.02.2024	X	Frank	

Renholdsprodukter, mykpapir og engangsprodukter	01.11.2021	01.11.2025		Hanne	
Rådgivertjenester - VVS	01.06.2021	01.06.2025		Frank	
Rådgivertjenester - Aktiva forvaltning	06.12.2021	06.12.2025		Torstein	
Rådgivertjenester - Areal- og samfunnsplanlegging	31.08.2022	31.08.2026		Torstein	
Rådgivertjenester - brannteknikk	29.01.2018	28.01.2022		Frank	Pågår
Rådgivertjenester byggeledelse	01.06.2021	01.06.2025		Frank	
Rådgivertjenester - byggteknikk	14.03.2018	13.03.2022		Frank	Pågår
Rådgivertjenester - elektroteknikk	14.03.2018	13.03.2022		Frank	Pågår
Rådgivertjenester - geoteknikk	15.08.2016	14.05.2020		Frank	Pågår
Rådgivertjenester – passiva forvaltning	15.01.2022	15.01.2026		Torstein	
Rådgivertjenester - prosjektledelse	14.03.2018	13.03.2022		Frank	Pågår
Skadedyrbekjempelse	01.09.2020	01.09.2024		Torstein	
Skilt og skiltmateriell	22.03.2021	22.03.2025		Frank	
Tekniske rådgivertjenester Kommunalteknikk	01.03.2021	01.03.2025		Frank	
Telefoni og mobiltrafikk	08.06.2021	08.06.2025		Frank	
Trykksaker og trykkeritjenester	01.08.2022	01.08.2026		Hanne	

Trykkslanger og slangearmatur med tilbehør	26.09.2022	25.09.2026		Frank	
Utelekeapparater (kjøp og kontroll)	Ny		X	Hanne	Pågår
VA- og VVS produkter	03.10.2022	02.10.2026		Torstein	
Vaskeritjenester - leie og vask av tekstiler til sykehjem	15.10.2019	14.10.2023	X	Hanne	
Vedlikehold og oppgradering av bruer, kaier og støttekonstruksjoner	25.03.2019	24.03.2023	X	Frank	
Vegoppmerking	02.05.2022	01.05.2026		Frank	
Verktøy, materiell og kjemikalier	10.11.2021	10.11.2025		Hanne	
Vikartjenester – oppvekst	11.05.2020	11.05.2024	X	Torstein	
Vikartjenester innen helse og omsorg	01.07.2019	30.06.2023	X	Tone	

Trenden de siste årene er et større behov for bistand fra alle kommunalområdene. GKI skal i så stor grad som mulig oppfylle disse ønskene. Spesielt de konkurransene der flere kommuner deltar blir prioritert.

GKI presiserer viktigheten av så tidlig kontakt som mulig ved en eventuell prosess som skal gjennomføres med bistand fra GKI. Avdelingen opplever at antall henvendelser er økende og forsøker dermed å tilrettelegge kapasiteten slik at det skal være rom for å ta bistandsoppdrag som blir forespurt i løpet av 2023. GKI ønsker så langt det lar seg gjøre prøve å imøtekomme kommunenes behov.

GKI vil i samarbeid med kommunene vurdere om enkelte anskaffelser kan gjennomføres i fellesskap med andre innkjøpsamarbeid eller kommuner. Konkurranser vurderes gjennomført i samarbeid med andre der det anses hensiktsmessig for Grenlandskommunene. Et sterkt innkjøpsnettverk i regionen, sammen med både formelle og uformelle samarbeid vil kunne gi bredere muligheter for innovasjon og utvikling. Det gir også større muligheter for kompetansebygging og kunnskapsdeling på tvers av kommunegrenser, samt felles oppfølging av kontrakter.

For å sikre effektivitet og god fremdrift vil den foretrukne møteformen for kompetansegruppene og samarbeidsrådet være digital eller en kombinasjon av digitale og fysiske møter. Både avdelingen og samarbeidspartnere gir uttrykk for at det er en effektiv og god arbeidsform som gjør det enklere for alle representantene å delta.

2. Bistand og rådgivning til kommunene

Enkeltanskaffelser skal i utgangspunktet gjennomføres av den enkelte kommune, men GKI vil i 2023 så langt det lar seg gjøre legge til rette for nødvendig rådgivning og bistand i innkjøpsfaglige spørsmål. Virksomhetsplan for 2023 legger opp til at det skal være ressurser til bistand til kommunene og deltakerorganisasjoner/selskaper. GKI bistår i anskaffelsesprosesser ved behov hvis avdelingen har kapasitet. Det er dermed viktig at alle behov for bistand/rådgivning meldes så tidlig som mulig slik at GKI har større mulighet til å prioritere. GKIs målsetning er å bistå i så mange anskaffelser som mulig.

Følgende anskaffelser med behov for bistand er meldt inn til GKI og vil bli prioritert 2023. Alle kommunene vil bli forespurt om å delta på disse konkurransene. Det er oppgitt hvilken kommune som har meldt inn behovet:

Anskaffelse	Ansvarlig på GKI	Meldt inn av
«Inn på Tunet»	Frank	Skien kommune
Posttjenester	Hanne	Skien kommune
Løpende konsulentbistand til takseringstjenester	Frank	Porsgrunn kommune
Stoffkartotek	Torstein	Skien og Bamble kommune
Tekstiler til helseinstitusjoner	Tone (tas som en del av arbeidstøyavtalen)	Skien og Porsgrunn kommune
Rammeavtale med konsulentfirma til ulikt bruk (eks. lederopplæring/utvikling, økonomi/kostratall osv.)	Tone	Bamble kommune
Spesialutstyr innen helse	Tone	Bamble kommune
Reperasjon av mobiler, ipad osv.	Hanne	Bamble kommune
Nytt barnevernssystem	Anette	Skien og Bamble kommune (gjelder alle kommunene i samarbeid med andre kommuner i Vestfold og Telemark)
Konsulenttjenester for utredning av spesialpedagogiske tjenester, organisering, økonomi og kvalitet	Tone	Skien kommune
Konsulentbistand varslingsaker (rammeavtale)	Tone	Bamble kommune
Mulighetsstudie Klyve skole (utrede	Frank	Skien kommune

behov, rehabilitering av bygg, nybygg)		
Næringsavfall		Skien kommune
Rammeavtale grunnverv og grunneieravtaler	Torstein	Skien kommune
Rammeavtale bygningsregistrering (i forbindelse med anleggsvirksomhet)	Frank	Skien kommune
lastebiler (startet i 2022)	Bjørn	Skien kommune
små hjullastere	Bjørn	Skien kommune
traktor	Bjørn	Skien kommune
Bakkestranda – Klatreskulptur og vannlek – bygging spesialelement lek	Frank	Skien kommune
Skogtaksering for Skien, Porsgrunn og Siljan	Torstein	Grenland landbrukskontor
Transport innenfor helse- og velferd	Tone	Skien kommune
Medisindispenser	Anette	Skien kommune

Trenden er at kommunene har flere og flere anskaffelser der det etterspørres bistand fra GKI. Dette forventes også å være tilfelle i 2023. GKI vil så langt det lar seg gjøre med eksisterende ressurser bistå kommunene og de deltakende selskaper/organisasjoner. Det er et mål for 2023 å kunne bistå alle som forespør bistand.

Digitalisering i Grenland har stadig behov for mer bistand til å gjennomføre anskaffelsesprosesser. Dette gjelder særlig ulike fagsystemer. Disse anskaffelsene kan gjelde alle/flere av kommunene. Av erfaring vil slike prosesser i mange tilfeller kreve mye ressurser over lang tid, både fra kommunene og GKI. GKI ønsker å bistå med det innkjøpsfaglige i slike prosesser, men anser rollen som prosjektleder for disse prosjektene som for ressurskrevende til at GKI kan påta seg oppgavene med dagens ressurser uten at det vil gå utover evnen til å bistå kommunene med rammeavtaler og enkeltanskaffelser ved behov.

GKI har de siste årene opplevd betydelig pågang fra kommunene for bistand ved enkeltanskaffelser. I mange tilfeller gjelder dette små oppdrag hvor oppgavene hovedsakelig består av kvalitetssikring av dokumenter og kunngjøring av konkurranser. Det er også i perioder en del forespørsler om mer omfattende bistand hvor ressursbruken fra GKI kan bli betydelig. Bistand ved enkeltanskaffelser faktureres for å få til en mer rettferdig fordeling av GKIs ressurser mellom kommunene og de enkelte enhetene.

GKIs styre vedtok 19.10.2018 en fakturamodell for bistandsoppdrag. Modellen skaper større forutsigbarhet for kommunene/enhetene og GKI, og fører til mindre arbeid med administrering. GKI fakturerer dermed bistand etter følgende modell:

Enkeltanskaffelser skal i utgangspunktet gjennomføres av den enkelte kommune, men GKI vil legge til rette for nødvendig rådgiving og bistand i innkjøpsfaglige spørsmål.

Fra 19.10.2018 har GKIs styre vedtatt at for bistand til mindre enn 3 kommuner skal tidsbruk over 1 time faktureres. Timepris er 800 kr.

Dersom kommunen(e) ønsker at GKI bistår i innkjøpsfaglige spørsmål gjennom hele anskaffelsesprosessen, faktureres fast sats på 30 000 kr.

Hensikten med fakturering av bistand er å få en mer rettferdig fordeling av ressursene i GKI mellom kommunene.

Det er også lagt til rette for at GKI kan benytte noe ressurser på å bistå kommunene i kontraktsoppfølging i 2023. Dette er i utgangspunktet kommunenes ansvar, men GKI ønsker å kunne gi råd og veiledning for en god

håndtering av kontraktsoppfølgingen på enkelte avtaleområder.

Det er krav om bruk av elektronisk kommunikasjon for konkurranser i del II (nasjonale kunngjøringer) og del III (EØS-kunngjøringer) for alle kommuner. GKI og kommunene benytter Merzell TendSign som KGV og KAV. GKI vil også kunne bistå med kunngjøringer via Merzell TendSign dersom kommunene eller de deltakende selskapene/organisasjonene har behov for dette. Da systemet ikke brukes så ofte av enkelte i kommunene, forventer GKI også i 2023 noen flere henvendelser til avdelingen som følge av behov for bistand til kunngjøring eller spørsmål vedrørende bruk av systemet. GKI holder også kurs i praktisk bruk av systemet om det er ønskelig.

3. Kompetansebygging

GKI fokuserer på kompetanseheving både internt på avdelingen og blant kommunenes ansatte. Dette gjelder særlig knyttet til lov og forskrifter om offentlige anskaffelser, bestillingsrutiner i den enkelte kommune og GKIs avtaleportefølje og avtalekatalog. Opplæring av enkeltpersoner eller til mindre grupper vil også gjennomføres løpende ved behov.

Generelt har GKI gode erfaringer med å arrangere felles kurs i Grenland innenfor aktuelle innkjøpsfaglige temaer, hvor eksterne kursholdere leies inn. Dette er et godt bidrag til å opprettholde tilfredsstillende kompetanse på innkjøpsfaget både i kommunene, deltakende selskaper/organisasjoner og internt i GKI. GKI vil også i 2023 tilby kurs arrangert av eksterne på ulike relevante tema innen innkjøp. Flere av kommunene har ytret ønske om kurs i bruk av Statens Standard-avtaler (SSA-avtaler). Det er dermed planlagt et kurs tidlig i 2023. Det vil også gjennomføres et kurs med fokus på miljø og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser. Målet er at GKI og kommunene øker sin kompetanse innen grønne anskaffelser som et supplement til strategien for grønne anskaffelser som det arbeides med.

GKI holder også selv grunnkurs i offentlige anskaffelser. Disse kursene har vært fulltøget og GKI planlegger dermed å ha flere slike kurs i 2023. Kommunene har etterspurt at GKI setter opp slike kurs jevnlig slik at nyansatte og andre som har offentlige anskaffelser som en del av sine arbeidsoppgaver får mulighet til å delta. Det har også vært ønske om å holde flere kurs i bruk av Merzell TendSign da de kursene som er gjennomført av GKI har vært fulle. Disse vil dermed også bli prioritert i 2023. Kursene holdes fortrinnsvis fysisk, men det vurderes også om det skal settes opp digitale kurs.

GKI kan bistå med kurs/opplæring for kommunenes representanter i kompetansegruppene ved behov. Dette vil gjennomføres i samarbeid med den enkelte kommune ved forespørsel. Det er essensielt at representantenes viktige rolle og mandat blir kommunisert.

GKI vil ved behov bistå kommunene ved gjennomføring av ehandelskurs for bestillere. Denne opplæringen vil måtte knyttes tett til arbeidet som pågår i flere kommuner knyttet til bestillerfunksjonen.

GKI arbeider kontinuerlig med å spisse kompetansen innenfor innkjøpsfaget internt og deltar på kurs og seminarer etter behov. Blant annet ser enheten viktigheten av faglige oppdateringer innen digitaliseringsprosjekter, innovasjonsanskaffelser og miljø og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser. Også innen kontraktsoppfølging ønskes det kompetanseheving. På bakgrunn av utviklingen i fagfeltet ser GKI også behov for å øke den juridiske kompetansen for de ansatte.

4. Ehandel

Det er mange tolkninger av hva som ligger i begrepet ehandel. GKI har i denne sammenheng definert dette som kjøp gjennom kommunenes egne elektroniske betillingsløsninger. Det vil si at det gjelder innkjøp av varer og tjenester (eventuelt også bygg- og anleggsarbeider) via den elektroniske løsningen som kommuniserer med kommunenes økonomisystem. Ehandel er et godt verktøy for bestilling av produkter.

Også noen tjenester og bygg- og anleggsarbeider er hensiktsmessig for bestilling via ehandel. Bruk av verktøyet er en del av kommunenes strategi for smartere og mer effektiv oppgaveløsning, i tråd med Digitaliseringsstrategien 2019 – 2025 utgitt av regjeringen i samarbeid med KS.

Grenlandskommunene skal i samarbeid med GKI imøtekomme myndighetenes krav til økt satsing på ehandel, herunder øke omsetningen på Grenlandskommunenes leverandørportefølje. Grenlandskommunene har benyttet ehandel i mange år, men kommunene har ulike tilnærminger og prioriteringer. Det arbeides kontinuerlig med forbedringer for ehandelsløsningen slik at det skal oppleves som et godt bestillingsverktøy for kommunenes bestillere, samtidig som det blir enklere å følge avtaler og kjøpe de produktene kommunene får best betingelser på. Målet for ehandel er å få opp kvaliteten på bestillingsløsningen slik at det gagnar sluttbruker optimalt. Det langsiktige målet er at ehandel er brukernes foretrukne kanal for bestillinger på de rammeavtaler som egner seg for ehandel. Andelen av kommunenes bestillinger som går via ehandelsplattformen ønskes økt. Ehandelsgruppa arbeider kontinuerlig med å forbedre kommunenes egne bestillingsløsninger slik at disse er funksjonelle og brukervennlige.

GKI og kommunene benytter Samhandlingsavtalen for ehandel (SHA 3.1). Denne utgaven av SHA er innrettet mot EHF-formatene. Formålet med Samhandlingsavtalen er å etablere et felles dokument for elektronisk handel som beskriver den elektroniske samhandlingen mellom kjøper og selger.

De siste årene har utviklingen stagnert noe og potensiale for ehandel anses større enn det som i dag utnyttes. Grenlandskommunene gjennomgikk dermed i 2020 alle arbeidsprosesser vedrørende bestilling. Ehandelsgruppa utarbeidet et beslutningsgrunnlag for hvordan ehandel skal organiseres og prioriteres i fremtiden. Ehandelsgruppa består av representant(er) fra alle Grenlandskommunene. Beslutningsgrunnlagets anbefalinger ble vedtatt i GKIs styre i 2020 og prosjektet startet opp høsten 2021 og pågår fortsatt. Det påpekes at slik det fremkommer av beslutningsgrunnlaget vil full uttelling for potensiale av gevinstrealiseringen avhenge av en organisasjonsendring som medfører færre bestillere med mee spisset kompetanse. Det er krevende med slike prosesser og nye rutiner kan oppleves noe mer byråkratisk. Forankring i kommunalområdene anses som nødvendig for at prosjektet faktisk oppnår sin målsetning. Det er også viktig at GKI og kommunene tilrettelegger og avsetter tilstrekkelige ressurser til arbeidet.

Det er varierende hva den enkelte kommune har av ressurser til ehandel. Det er en enighet i gruppen om at ehandel kun skal anses som et verktøy for å utnytte potensialet for gevinstrealisering i rammeavtalene. Bamble og Skien kommuner har igangsatt utredninger for å kartlegge kommunenes innkjøpsfunksjon og hvilket utnyttet potensiale som ligger i bruk av rammeavtaler og kompetanse hos bestiller. Utredningene viser at det er et stort behov for å øke kompetansen til bestillerne og vurdere organiseringen. GKI vil dermed også i 2023 bistå kommunene med kartleggingen av utfordringene og potensiale og mulig omorganisering for en mer hensiktsmessig bestillerfunksjon.

5. Informasjonsarbeid

Det er av avgjørende betydning for GKI at informasjon om offentlige anskaffelser generelt og enhetens avtaler spesielt når ut til kommunenes ansatte og andre interessenter. Avdelingens nettside www.gki.no har vært enhetens hovedkanaler for publisering av alle typer innkjøpsrelatert informasjon som nyheter, endringer i avtaleportefølje, maler, regelverk og kontaktinformasjon. Kommunenes intranett er også brukt som informasjonskanal. GKI ønsker å sikre at dette er nyttige verktøy for kommuner, deltakende selskaper/organisasjoner og leverandørmarkedet. Enheten vurderer løpende hvilken type informasjon som bør deles i de ulike kanalene for god og relevant informasjonsflyt.

GKI oppdaterer og forbedrer jevnlig relevante maler for konkurransegrunnlag, generelle kontraktsvilkår, anskaffelsesprotokoller ol. Dette gjelder både maler som ligger ute på nettsiden og de som brukes i enhetens elektroniske KGV. GKI deler på forespørsel sine maler som er utarbeidet i dette systemet med kommunene. Alle ansatte i kommunene som har behov for disse malene kan få tilgang til dem. Kontinuerlig forbedring av

slike dokumentmaler vil fortsette i 2023 for å effektivisere og skape de beste forutsetninger for både GKIs og kommunenes anskaffelser og kontrakter. Dette vil også sørge for at vi er oppdatert og fremstår mer ryddig og profesjonelle ovenfor leverandørene.

Hovedkanalen for informasjon vedrørende de enkelte rammeavtalene er GKI's avtalekatalog. Avtalekatalogen er tilgjengelig for alle ansatte via intranettet/ansattportalen i den enkelte kommune. Medlemsselskapene/-organisasjonene har tilgang til avtalekatalogen via tilsendte linker. Avtalekatalogene er individuelle for kommunene og vil dermed kun vise de gjeldende avtaler som kommunen er tilknyttet. Målet for 2023 er å øke kjennskap til og bruk av avtalekatalogen for relevante brukergrupper i kommunene og øke samarbeidet med kommunene og deltakerselskapene/organisasjonene. Avtalekatalogens mulighet til å gi direkte tilbakemelding på den enkelte rammeavtale for alle brukere løftes også frem som et godt verktøy for oppfølging og forbedring av inngåtte rammeavtaler. GKIs visjon er å styrke relasjonene til kommunene og deltakerne i innkjøpssamarbeidet og sikre bedre informasjonsflyt.

For en tettere tilknytning til deltakende organisasjoner/selskaper, arbeider GKI med å utarbeide hensiktsmessige retningslinjer for samarbeidet sammen med et skjema for tilbakemelding på deltakelse på rammeavtaler som skal inngås. I tillegg til å sikre et tettere samarbeid, er det viktig at GKI har større kjennskap til volumet av organisasjonene/selskapenes eventuelle deltakelse eller opsjon på den enkelte avtale. Ifølge lov og forskrifter om offentlige anskaffelser skal konkurransene være forutberegnelige for leverandørene. Et uvisst opsjonsvolum legger ikke til rette for å skape denne forutberegneligheten. Forespørsel om deltakelse på enkelte rammeavtaler, samt på en liste over anskaffelser som skal gjennomføres kommende år er testet tidligere år. Erfaringene GKI har gjort er at skjema må være enklest mulig og at det er hensiktsmessig at det medfølger en forklaring med de nye retningslinjene og hvordan skjema skal fylles ut. GKI beregner at det vil være noe ekstra arbeid med å etterspørre informasjon fra selskapene før denne rutinen er innarbeidet. Samtidig vil det gi en merverdi i form av tettere dialog med våre medlemsorganisasjoner og større forutsigbarhet i konkurransene.

6. Kontraktoppfølging

GKI har de senere år økt fokuset på kontraktoppfølging, selv om dette i utgangspunktet er kommunenes ansvar. GKI ser fortsatt behov for større kontinuitet i dette arbeidet. Behovet for oppfølging varierer mye for de ulike avtalene og det gjøres en individuell vurdering av behovet for kontraktoppfølging for den enkelte rammeavtale. Det lages en plan for kontraktoppfølging ved inngåelse av nye rammeavtaler som tilpasses behovet. Via Avtalekatalogen kan alle kommunenes ansatte og ansatte i deltakerselskapene/-organisasjonene enkelt melde inn avvik på rammeavtalene. Ved bruk av denne funksjonen vil avvikene sendes til avtaleansvarlig hos GKI og loggføres på den enkelte avtale. Dette er et nyttig verktøy i arbeidet med kontraktoppfølging og ved gjennomføring av nye konkurranser.

GKI har også gjennomført enkelte kontroller av lønns- og arbeidsvilkår på rammeavtaler med særskilt risiko for brudd på disse bestemmelsene som en bistand til kommunene på dette området. Dette arbeidet videreføres i 2023, der det er planlagt kontroll på 2 konkrete rammeavtaler for å utvikle kompetansen på området. Dette gjøres som et ledd i kontraktoppfølgingen av Skiensmodellen. GKI planlegger i utgangspunktet å gjennomføre dette selv, men vil be om bistand ved behov. Hvilke kontrakter som kontrolleres vurderes i starten av året.

Det er også planlagt noe mer stikkprøver og kontroller på enkelte avtaleområder i 2023 etter ønske fra kommunene. Dette fordi det blir mer og mer tydelig for både GKI og kommunene at det er stort potensiale som ligger i det å bruke riktig rammeavtale og å kjøpe de varer og tjenester som det er konkurrert på. GKI kommer dermed i 2023 til å ha et økt fokus på statistikkuthenting og stikkprøvekontroller for å kunne gi kommunene et bedre bilde av potensiale på områder der det kan være utfordringer. Det er også ønskelig å sette fokus på de enheter som har gode eksempler på gevinster av rammeavtalene for å synliggjøre mulige effekter av inngåtte avtaler.

7. Rutiner og utvikling

GKI har i samarbeid med kommunene utarbeidet nytt anskaffelsesreglement. Dette ble politisk vedtatt i 2022 i alle Grenlandskommunene. Samtidig ble også revidert utgave av Skiensmodellen vedtatt. For mest mulig effektiv bruk av tilgjengelige ressurser har GKI utarbeidet felles rutiner/veiledere for gjennomføring av anskaffelsesprosesser. Oppdatering og utvikling av disse rutineene vil fortsette i 2023 da det vil være behov for kontinuerlig oppdatering basert på erfaringer som GKI og kommunene får med verktøyene. Strategi for grønne anskaffelser er under utarbeidelse og vil sendes til politisk behandling i 2023. Strategien vil sendes på høring politisk, administrativt samt til fagforeningene før den skal politisk behandles.

Lov og forskrifter med hevede terskelverdier gir noe større handlingsrom for å tilrettelegge for lokale leverandører under den nasjonale terskelverdien (der det ikke foreligger kunngjøringsplikt). Spesielt under terskelverdien som p.t. er 1,3 millioner kroner ekskl. mva. står kommunene friere til å selv velge ut et tilstrekkelig antall leverandører som det ønskes skal delta i konkurransen. Handlingsrommet for å legge til rette for at lokale leverandører kan være konkurransedyktige er dermed større for anskaffelser etter del I i anskaffelsesforskriften. GKI vil så langt det lar seg gjøre ivareta dette handlingsrommet så sant det ikke kommer i konflikt med anskaffelsesregelverket. Samtidig skal målet om å effektivisere innkjøpene til de 6 kommunene ivaretas. Dette innebærer at kommunene gjennom felles rammeavtaler og samordnende innkjøp skal oppnå stordriftsfordeler ved bedre innkjøpspriser og betingelser, samt lavere kostnader ved innkjøpsprosessen.

Når det gjelder konkurranser som skal gjennomføres i 2023, vil GKI og Samarbeidsrådet snarest mulig etter vedtatt Virksomhetsplan etablere kompetansegrupper for alle rammeavtaleområder/eventuelle enkeltanskaffelser som skal påbegynnes i 2023. En etablering av alle kompetansegruppene ved årsskifte skaper en større forutsigbarhet for alle som er involvert i prosessene. Det kan bli behov for utvidelse av kompetansegrupper eller kompetansegrupper på andre områder enn de som fremkommer av denne Virksomhetsplanen. Samarbeidsrådet bistår da fortløpende med å velge ut representanter fra kommunene.

Offentlige anskaffelser er omfattende prosesser som krever mye tid og ressurser. GKI er avhengig av et godt samarbeid med de som faktisk skal bruke avtalene for at disse skal bli best mulig. Kvaliteten vil avhenge av at GKI får nok og riktig informasjon og at arbeidet med konkurransegrunnlag og avtaleoppfølging blir prioritert.

GKI gjennomfører dialog med markedet i alle anskaffelsesprosesser der det anses som hensiktsmessig. Dialog med markedet tidlig i en anskaffelsesprosess anses som et godt verktøy for å sørge for god behovsdekning og bedre avtaler. I flere anskaffelser vil det for eksempel være nødvendig å gjennomføre dialogkonferanse i forkant av anskaffelsesprosessen for å utforske og utfordre markedet. Noen av anskaffelsene kan være omfattende da markedene er i stadig endring. På enkelte områder bør det gjennomføres innovasjonsanskaffelser for å tilfredsstillende dekke behovet. Dette kan gjelde for eksempel anskaffelser innen IT-/fagsystemer og helse- og velferdsteknologi. Også ved anskaffelser relatert til flere av kommunenes digitaliseringsprosjekter bør det vurderes om det skal gjennomføres en innovasjonsanskaffelse. Innovasjonsanskaffelser krever betydelige ressurser både fra GKI og fagenhetene i kommunene. Hvordan og i hvor stor grad dette skal gjøres, bør være en avveining mellom behov for avklaringer og undersøkelser i markedet og ressursbruk ved gjennomføring av konkurranser. GKI har noe erfaring på området og har også mulighet til å bruke verktøy og kompetanse fra for eksempel Leverandørutviklingsprogrammet og andre samarbeidspartnere om det er nødvendig. Det bør også vurderes om slike anskaffelser kan gjennomføres i samarbeid med andre.

Integrasjon av KGV og KAV mot arkiv er fortsatt ikke fungerende. Det forventes at denne integrasjonen er i

drift i starten av 2023. Integrasjonen var forespeilet å være i drift for alle kommunene i løpet av første halvdel av 2022. En slik integrasjon vil effektivisere avdelingens arbeid med arkivering. Nye rutiner for arkivering utarbeides så snart integrasjonen fungerer tilfredsstillende.

MILJØ OG SAMFUNNSANSVAR

Fokuset på kampen mot svart arbeid og sosial dumping har blitt intensivert de siste årene, sammen med fokus på miljø og ansvar for etisk handel. Regelverket løfter frem miljø og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser som et viktig satsningsområde. I arbeidet med anskaffelsesreglementet for Grenlandskommunene som ble vedtatt i 2022 har arbeidsgruppa valgt å trekke ut miljøaspektet og utarbeide en egen strategi for grønne anskaffelser. Årsaken til dette er at arbeidsgruppa under arbeidet med reglementet oppdaget at det kan være hensiktsmessig å skille ut miljøaspektet fra selve anskaffelsesreglementet og heller lage en strategi for miljø i offentlige anskaffelser. Strategien vil være et supplement til anskaffelsesreglementet. Det forventes at dette dokumentet vil revideres mye hyppigere enn anskaffelsesreglementet.

Ved å konkurransenutsette et område, har kommunene større muligheter til å stille krav til miljø og samfunnsansvar hos leverandørene. GKI vil i 2023 fortsette arbeidet for å opprettholde fokus på miljø og samfunnsansvar i konkurranser og kontraktsoppfølging. GKI vurderer risikoen for brudd på bestemmelser om lønns- og arbeidsvilkår og grunnleggende menneskerettigheter i forkant av hver anskaffelsesprosess blant annet med hensyn til forholdsmessighet og markedsmodenhet. Vurderingene blir dokumentert i konkurransegjennomføringsverktøyet. I de tilfeller hvor det er fare for brudd på disse rettigheter, søkes dette imøtegått i den enkelte konkurranse ved å stille relevante kvalifikasjonskrav, minstekrav i kravspesifikasjonen, kontraktskrav eller at ivaretagelse vektlegges i tildelingen.

Anskaffelsens miljømessige konsekvenser vurderes også i forkant av hver anskaffelse. Vurderingene blir dokumentert i konkurransegjennomføringsverktøyet. Der anskaffelsen utgjør en miljøbelastning, er det relevant å stille miljøkrav. De miljømessige aspektene i en anskaffelse kan inntas som kvalifikasjonskrav, minstekrav i kravspesifikasjonen, kontraktskrav eller tildelingskriterium. Hvor i prosessen miljøfokus bør ivaretas avhenger blant annet av hvilket behov som skal dekkes, hva som utgjør miljøbelastningen, modenheten i markedet, samt viktigheten av å nå miljøambisjonen i den konkrete anskaffelsen. For anskaffelser hvor myndighetene har utarbeidet anbefalte miljøkriteriesett benytter GKI fortrinnsvis disse. Miljøkravene og -kriteriene tilpasses den konkrete anskaffelsen.

Skienmodellen - for kampen mot svart arbeid og sosial dumping er vedtatt likelydende i alle Grenlandskommunene og utgjør en del av GKIs kontraktsvilkår for alle anskaffelser innen bygg og anlegg og anskaffelser av varer og tjenester så langt den passer. Dette vil den også gjøre i 2023.